

ผญา...พาเพลิน

นำเสนอเมื่อ : 21 มี.ค. 2552

..วันนี้ครูชนี้..มีผญามาฝากให้อ่านกันสนุกๆนะคะ..ของดีอีสานที่นับวันจะเลือนหาย เพราะขาดความสนใจใฝ่อนุรักษ์ของชนรุ่นหลังๆ..ซึ่งถือได้ว่าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ของชาวอีสานโดยแท้..ที่คนไทยเรารุ่นหลังหลงหันหลังกลับมาองดูความงดงาม ของการใช้ ภาษาตามไท่ ไต่ตอบ เกี่ยวพาราสิ เชิงเปรียบเปรย..คล้องจองไพเราะ ให้เห็นภาพพจน์ โดยแท้จากเจตนารมณ์ของผู้ถ่ายทอด...

"พี่น้องเอ๋ย พี่นว่าเมืองอีสานนี้ดินดำน้ำชุ่ม

ปลากุ้งบ่อนคือแซ่แกว่งหาง

ปลานางบ่อนคือขางฟ้าลั่น

จ๊กจั่นฮ้องคือฆ้องลั่นยาม

คนมีศีล ดินมีน้ำ บ่ห่อนขาดเขินบก

ฝูงหมูสุกถนาก บินชวนชมปลายไม้

ไท่เมืองไกล เมืองใกล้ ไปมาได้จอดแวง

น้ำใจหลายดีแท่น้อ หมูเฮาชาวอีสาน ชั่นแล้ว"

ผู้ฟังเอ๋ย...คนเดียวนี้บ่คือคนรุ่นเก่า คนสมัยสู่มือนี้บ่คือก็เก่าหลัง

แต่อดีตเก่าพุ้น คุณปู่คุณตา คนไปมาหากัน บ่รวดเร็วไวพ้าว

การแต่งตัวสมัยนั้น ธรรมเนียมแบบเก่า ฝ่ายก็เข็นด้วยมือ เหล่นหลาเฮานั้น

มือเข็นฝ้าย พากันลงช่วง เข็นฝ้ายอยู่เดิ่นบ้าน ไฟไต้กะบ่มี

มีก็มีไฟตั้ง กองฟืนสุ่มต่อ เอาแสงเดือนอยู่ฟ้า มาไต้เจ้าช้อยแสง

อยู่กันเป็นคุ่มคุ่ม ลงช่วงโฮมกัน กินพาลงแล้วลงโฮม หมูฝูงมาเต้า

บ่จ๊กเต็กหรือเฒ่า เอาแคนลงมาเป่า ทั้งดีดซุงโอ่ยพร้อม ซออุ้ก็โห่จัน

ออกช่วงนั้นแล้วก็ไปช่วงนี้ เสียนเลาะตบมือ ผู้เฒ่านอนทางชาน เหยี่ยวหูฟังไว้

ประเพณีไทยแท้ บ่คือกันหลายอย่าง ทางอีสานทุกท้าวหน้า เป็นจั้งซี่คราวก็เก่าเดิม ...พี่น้องเอย

กกไม้ใหญ่ แต่ใบบ่มี

สาวผู้ดี บ่มีศีลสร้าง

เป็นแม่ฮ้าง เล่นขึ้นเล่นลง

เป็นพระสงฆ์ วินัยบ่คอบ

คือผีปอบ กินตับกินไต

คันแม่นมีความฮู้ เต็มพุงเพียงปาก กะตามถ่อน

คันแม่นสอน โตเองบ่ได้ ไผลีย่องว่าดี

คันเจ้ามีความฮู้ อย่าถือโตอวดอง

ให้ลงมาสู่พื้น ยืนดิน ได้สำส่อน

"คันบ่ออกจากบ้าน บ่เห็นด่านแดนไกล

คันบ่ไปหาเฮียน กะบ่มีความฮู้

ถึงสิมีความฮู้ พาโลเฮ็ดบ่แม่น

ความฮู้ท้อแผ่นฟ้า ความบ้ำท้อแผ่นดิน

คือดั่งลิงเห็นแก้ว มณีนิลดวงประเสริฐ

บาดได้มาแท้แท้ ดมเล่นดั่งเม็ดดิน"

ขอบคุณที่มาหลายๆเด้อค่ะ board.dserver.org